

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

દુધગંગા વિકાસ સેવા સંથા મરિયમ

વિરુદ્ધ

જિલ્લા કલેક્ટર-કોલ્હાપુર અને અન્ય

૨ મે, ૨૦૦૬

[ન્યાયમૂર્તિ શ્રી બી પી સિંહ અને ન્યાયમૂર્તિ શ્રી અલ્તમસ કબીર]

સહકારી મંડળીઓ:

મહારાષ્ટ્ર સહકારી મંડળીઓ અધિનિયમ, ૧૯૬૦ - કલમ ૨૭(૩)-
મહારાષ્ટ્ર નિર્દિષ્ટ સહકારી મંડળીઓ સમિતિઓની ચૂંટણી નિયમો, ૧૯૭૧ -
નિયમ ૪ - સહકારી મંડળીએ ૩૦/૧૨/૨૦૦૨ ના રોજ સંઘીય મંડળીના
શેરમાં પોતાના ભંડોળનું રોકાણ કર્યું અને તે જ દિવસે સભ્ય તરીકે નોંધણી

કરાવી - ૨૦૦૬ માં યોજનારી સંઘીય મંડળીના પદાધિકારીઓની ચૂંટણી - સહકારી મંડળીના સભ્ય - મતદાન શક્તિ - યોજાયેલી:કલમ ૨૭(૩) મુજબ, સંઘીય મંડળીમાં રોકાણ કર્યાની તારીખથી ત્રણ વર્ષ પૂર્ણ કરનાર સહકારી મંડળી, સંઘીય સમાજના કાર્યોમાં તેના વતી મતદાન કરવા માટે તેના સભ્યમાંથી એકની નિમણૂક કરવાનો હકદાર છે - નિયમ ૪ મુજબ, ચૂંટણી પહેલાના વર્ષ પહેલાં નોંધણીની તારીખથી સભ્ય તરીકે ઓછામાં ઓછો ૨ વર્ષનો સમયગાળો પૂર્ણ કર્યા પછી, સભ્ય મતદારોની કામચલાઉ યાદીમાં સામેલ થવા માટે પાત્ર છે.

અપીલકર્તા-સોસાયટીએ ૩૦/૧૨/૨૦૦૨ ના રોજ સંઘીય મંડળી-પ્રતિવાદી નંબર ૨ ના શેરમાં તેના ભંડોળનું રોકાણ કર્યું.તેણે તે જ તારીખથી સંઘીય મંડળીના સભ્ય તરીકે નોંધણી કરાવી હતી.સંઘીય મંડળીના પદાધિકારીઓની ચૂંટણી એપ્રિલ, ૨૦૦૬માં થવાની હતી.અપીલકર્તા મંડળીનું નામ મતદારોની કામચલાઉ યાદીમાં સામેલ નહોતું.જિલ્લા કલેક્ટરે એવું માન્યું હતું કે અપીલકર્તા-મંડળી યોજનારી ચૂંટણીમાં મતદાન કરવા માટે પાત્ર નથી.વ્યથિત થઈને અપીલકર્તા મંડળીએ રિટ અરજી દાખલ કરી હતી જે ફગાવી દેવામાં આવી હતી.તેથી વર્તમાન અપીલ.

અપીલને મંજૂરી આપતા અદાલતે

:ઠરાવેલ કે:૧. મહારાષ્ટ્ર સહકારી મંડળીઓ અધિનિયમ, ૧૯૬૦ ની કલમ ૨૭ અને મહારાષ્ટ્ર નિર્દિષ્ટ કો-ઓપરેટિવ મંડળીઓના ચૂંટણી સમિતિઓ નિયમો, ૧૯૭૧ ના નિયમ ૪ ને ફક્ત વાંચવા પર, એ સ્પષ્ટ થાય છે કે અપીલકર્તા મંડળી કલમ ૨૭(૩) હેઠળ મતદાન કરવા માટે પાત્ર છે અને તેનું નામ નિયમ-૪ [૭૩૬-બી-સી] અનુસાર તૈયાર કરાયેલ મતદારોની કામચલાઉ યાદીમાં પણ શામેલ હોવું આવશ્યક છે.

૨.૧.કલમ ૨૭ વાંચવાથી જ સ્પષ્ટ થાય છે કે જે મંડળીએ તેના ભંડોળનો કોઈપણ ભાગ સંઘીય મંડળીના શેરમાં રોકાણ કર્યો છે, તે સંઘીય મંડળીના કામકાજમાં તેના વતી મતદાન કરવા માટે તેના સભ્યોમાંથી એકની નિમણૂક કરી શકે છે.કાયદાની કલમ ૨૭ ની પેટા-કલમ (૩) ની જોગવાઈ પાત્રતાની શરત મૂકે છે જે એ છે કે સંઘીય મંડળીનો કોઈપણ નવો સભ્ય તેના ભંડોળના કોઈપણ ભાગને આવી સંઘીય મંડળીના શેરમાં રોકાણ કર્યાની તારીખથી ૩ વર્ષનો સમયગાળો પૂર્ણ થયા પછી જ સંઘીય મંડળીના કામકાજમાં મતદાન કરવા માટે પાત્ર રહેશે.મંડળી દ્વારા તેના ભંડોળના કોઈપણ ભાગનું સંઘીય મંડળીના શેરમાં રોકાણ કર્યાની તારીખથી ૩ વર્ષનો સમયગાળો ગણવામાં આવે છે.કાયદાની કલમ ૨૭ ની પેટા-કલમ (૩એ) માં જોગવાઈ છે કે મંડળીનો વ્યક્તિગત સભ્ય આવી મંડળીના સભ્ય તરીકે નોંધણીની તારીખથી બે વર્ષ સુધી તે મંડળીના કામકાજમાં મતદાન કરવા માટે પાત્ર રહેશે નહીં.આવી સંઘીય મંડળીના સભ્ય

તરીકે વ્યક્તિની નોંધણીની તારીખથી ૨ વર્ષના સમયગાળાની ગણતરી કરવામાં આવશે.[૭૩૩-એફ-એચ; ૭૩૪-એ]

૨.૨.અપીલકર્તા મંડળીએ તેના ભંડોળનું ૩૦/૧૨/૨૦૦૨ પર પ્રતિવાદી નંબર ૨ના શેરમાં રોકાણ કર્યું હતું.અપીલકર્તા સોસાયટી દ્વારા રોકાણની તારીખ અને ફેડરલ સોસાયટીના સભ્ય તરીકે તેની નોંધણીની તારીખ સમાન છે, એટલે કે, ૩૦/૧૨/૨૦૦૨.તેથી, દેખીતી રીતે, અધિનિયમની કલમ ૨૭ (૩) ની દ્રષ્ટિએ, એપ્રિલ, ૨૦૦૬ માં જ્યારે ચૂંટણી યોજાવાની હતી, ત્યારે અપીલકર્તા સોસાયટી ફેડરલ સોસાયટીની બાબતોમાં તેના વતી મત આપવા માટે તેના સભ્યોમાંથી એકની નિમણૂક કરવા માટે હકદાર હતી- પ્રતિવાદી નંબર ૨ સોસાયટીના શેરમાં તેના રોકાણની તારીખથી ૩ વર્ષનો સમયગાળો પૂર્ણ કર્યા પછી ૩૦/૧૨/૨૦૦૫.[૭૩૪-બી-સી]

૨.૩.નિયમોનો નિયમ ૪ મતદારોની કામચલાઉ યાદી તૈયાર કરવાની જોગવાઈ કરે છે.જે વર્ષ માટે સામાન્ય ચૂંટણી યોજાવાની હોય તે વર્ષ માટે દરેક નિર્દિષ્ટ સહકારી મંડળીએ કામચલાઉ યાદી તૈયાર કરવી જરૂરી છે.નિયમ ૪ મુજબ, જે વ્યક્તિઓએ ચૂંટણી થવાની હોય તે વર્ષના તરત પહેલાના વર્ષના ૩૦ જૂન પહેલાં તેમની નોંધણીની તારીખથી સભ્ય તરીકે ઓછામાં ઓછો ૨ વર્ષનો સમયગાળો પૂર્ણ કર્યો હોય, તેમને ઉપરોક્ત કામચલાઉ યાદીમાં સામેલ કરવામાં

આવશે.અપીલ સોસાયટી ૩૦/૧૨/૨૦૦૨ ના રોજ સભ્ય તરીકે નોંધાઈ હતી.૩૦/૦૬/૨૦૦૫ ના રોજ આવી સોસાયટીના સભ્ય તરીકે તેણે ઓછામાં ઓછો ૨ વર્ષનો સમયગાળો પૂર્ણ કર્યો હતો, કારણ કે ચૂંટણી એપ્રિલ ૨૦૦૬ માં યોજાવાની હતી.નિયમ ૪ ની દ્રષ્ટિએ અપીલકર્તા સોસાયટીનું નામ કામચલાઉ યાદીમાં સામેલ થવા માટે પાત્ર હતું.[૭૩૪-ઈ-૭]

૨.૪.નિયમ ૪ માં એવી જોગવાઈ નથી કે જે વ્યક્તિનું નામ મતદારોની કામચલાઉ યાદીમાં સામેલ કરવાનું છે તે એવી વ્યક્તિ હોવી જોઈએ જેણે ચૂંટણી યોજાવાની હોય તે વર્ષના તરત પહેલાના વર્ષના ૩૦ જૂનના રોજ સભ્ય તરીકે ઓછામાં ઓછો ૩ વર્ષનો સમયગાળો પૂર્ણ કર્યો હોય; કારણ કે રાજ્યની આવી રજૂઆત ખોટી છે.હકીકતમાં, નિયમ ૪ ના સ્પષ્ટ શબ્દોમાં જણાવાયું છે કે તેણે ઓછામાં ઓછો ૨ વર્ષનો કાર્યકાળ પૂર્ણ કર્યો હોવો જોઈએ.પ્રતિવાદીઓ દ્વારા સૂચવવામાં આવેલી રીતે નિયમ ૪ વાંચવું એ નિયમને ફરીથી લખવા સમાન હશે.એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે નિયમ ૪ ને કલમ ૨૭ માં વાંચવું આવશ્યક છે અને તેથી કાયદો અને નિયમો વચ્ચે અસંગતતા હોઈ શકે છે.અધિનિયમ અને નિયમોની જોગવાઈઓને કાળજીપૂર્વક ધ્યાનમાં લેવા પર, તે જોવા મળે છે કે અધિનિયમની કલમ ૨૭ અને નિયમોના નિયમ ૪ વચ્ચે કોઈ વિસંગતતા નથી.જો કોઈ વિસંગતતા હોય તો પણ કાયદો નિયમો પર પ્રભુત્વ ધરાવતો હોવો જોઈએ.[૭૩૫-એફ-૭]

૨.૫.આ અદાલતના વચગાળાના આદેશ દ્વારા અપીલકર્તા મંડળી અને અન્ય સમાન સ્થિત મંડળીઓને તેમનો મત આપવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી.તે નિર્દેશ આપવામાં આવે છે કે અપીલકર્તા સોસાયટી અને અન્ય સમાન સ્થિત સોસાયટીઓ દ્વારા આપવામા આવેલા મતોની ગણતરી કરવામાં આવશે અને ચૂંટણીનું પરિણામ જાહેર કરવામાં આવશે.[૭૩૬-સી-ઈ]

સિવિલ અપીલેટ જ્યુરિસડીક્શન:સિવિલ અપીલ નંબર ૨૧૨૨/૨૦૦૬.

બોમ્બે હાઈકોર્ટના ૧૨/૦૧/૨૦૦૬ ના ચુકાદા અને આદેશમાંથી, ડબલ્યુપી નંબર ૪૯/૨૦૦૬ માં

સાથે

૨૧૩૩/૦૬, ૨૧૨૪/૦૬ અને ૨૧૨૫/૦૬.

અપીલકર્તાઓ માટે શેખર નાફડે, હિમાંશુ ગુપ્તા અને ટી. રાજા.

પ્રતિવાદી માટે સુધાંશુ ચૌધરી, નરેશ કુમાર, શિવાજી એમ. જાધવ, મુરલી પાટિલ, એસ. એસ. શિંદે અને વી. એન. રઘુપતિ.

અદાલતનો ચુકાદો આમના દ્વારા આપવામાં આવ્યો હતો

ન્યાયમૂર્તિ શ્રી બી. પી. સિંઘ. આ અપીલોના બેચમાં, સંબંધિત મુદ્દો સમાન હોવાથી, આ સામાન્ય ચુકાદા અને આદેશ દ્વારા તેનો નિકાલ કરવામાં આવી રહ્યો છે.

વિશેષ પરવાનગી દ્વારા આ અપીલ રિટ પિટિશન નંબર ૪૯/૨૦૦૬ માં બોમ્બે હાઈકોર્ટના તારીખ ૧૨/૦૧/૨૦૦૬ ના ચુકાદા અને આદેશને પડકારે છે..ઉચ્ચ અદાલતે તેના વિવાદિત ચુકાદા અને આદેશ દ્વારા અપીલકર્તા-મંડળો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી રિટ અરજીઓ ફગાવી દીધી અને જિલ્લા કલેક્ટરના આદેશને સમર્થન આપ્યું કે અપીલકર્તા-મંડળો એપ્રિલ, ૨૦૦૬ માં યોજાનારી ચૂંટણીમાં મતદાન કરવાને પાત્ર નથી.જે પ્રશ્ન વિચારણા માટે ઊભો થાય છે તેનો જવાબ મહારાષ્ટ્ર સહકારી મંડળી અધિનિયમ, ૧૯૬૦ની કલમ ૨૭ (૩) (ત્યારબાદ તેને "અધિનિયમ" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) અને મહારાષ્ટ્ર નિર્દિષ્ટ સહકારી મંડળીઓની ચૂંટણી સમિતિ નિયમો, ૧૯૭૧ના નિયમ ૪

(ત્યારબાદ તેને "નિયમો" તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) ના અર્થઘટન પર આધારિત છે.

સગવડતા માટે આપણે સી એ નંબર ૨૧૨૨/૨૦૦૬ માં પ્રતિનિધિ હકીકતો લઈ રહ્યા છીએ.

જે હકીકતો વિવાદમાં નથી તે એ છે કે અપીલકર્તા-મંડળી એક પ્રાથમિક મંડળી છે.તેણે "કોલ્હાપુર ડિસ્ટ્રિક્ટ સેન્ટ્રલ કો-ઓપરેટિવ બેંક લિમિટેડ" તરીકે ઓળખાતી ફેડરલ સોસાયટીની રાજધાનીમાં ફાળો આપ્યો-અહીં ૩૦/૧૨/૨૦૦૨ પર પ્રતિવાદી નંબર ૨.તે પણ આપણી સામે વિવાદિત નથી કે તે તે જ તારીખથી ફેડરલ સોસાયટીનું સભ્ય બન્યું.ફેડરલ સોસાયટીના પદાધિકારીઓની ચૂંટણી એપ્રિલ, ૨૦૦૬ માં યોજાવાની હતી અને એક પ્રશ્ન ઊભો થયો કે શું અપીલ કરનાર સોસાયટી મતદાર બનવા માટે લાયક છે.અપીલ સોસાયટીનું નામ કામચલાઉ મતદારોની યાદીમાં સામેલ ન હોવાથી વિવાદ ઊભો થયો હતો.આ મામલો જિલ્લા કલેક્ટર સમક્ષ નિર્ણય માટે આવ્યો, જેમણે અપીલકર્તા સોસાયટીની દલીલને ફગાવી દીધી અને ઠરાવ્યું કે તે મત આપવા માટે પાત્ર નથી.જિલ્લા કલેક્ટરના આદેશથી નારાજ, અપીલકર્તા સોસાયટીએ હાઈકોર્ટ સમક્ષ તાત્કાલિક રિટ અરજી દાખલ કરી હતી, જેને વિવાદિત ચુકાદા અને આદેશ દ્વારા ફગાવી દેવામાં આવી છે.

કાયદાની કલમ ૨૭નો સંબંધિત ભાગ નીચે મુજબ છે:—

૨૭. સભ્યોની મતદાનની સત્તાઓ—(૧) પેટા-કલમો (૨) થી (૭) માં અન્યથા જોગવાઈ કરવામાં આવી છે તે સિવાય, બંને સર્વસમાવેશક છે, કોઈ પણ સમાજના કોઈ પણ સભ્યને તેની બાબતોમાં એકથી વધુ મત નહીં હોય; અને મત આપવાના દરેક અધિકારનો ઉપયોગ વ્યક્તિગત રીતે કરવામાં આવશે, પ્રોક્સી દ્વારા નહીં:

પરંતુ મતની સમાનતાના કિસ્સામાં અધ્યક્ષને નિર્ણાયક મત આપવો પડશે.

(૨)

(૩) જે સોસાયટીએ તેના ભંડોળનો કોઈ પણ ભાગ કોઈ પણ ફેડરલ સોસાયટીના શેરમાં રોકાણ કર્યો હોય, તે તેના સભ્યોમાંથી કોઈ એકને તે ફેડરલ સોસાયટીના પક્ષમાં તેના વતી મત આપવા

માટે નિમણૂક કરી શકે છે અને તે મુજબ આવા સભ્યને સોસાયટી વતી મત આપવાનો અધિકાર રહેશે:

પરંતુ ફેડરલ સોસાયટીની કોઈપણ નવી સભ્ય સોસાયટી તેના ભંડોળના કોઈપણ ભાગને આવા ફેડરલ સોસાયટીના શેરોમાં રોકાણ કરવાની તારીખથી ત્રણ વર્ષનો સમયગાળો પૂર્ણ થયા પછી જ તે ફેડરલ સોસાયટીની બાબતોમાં મત આપવા માટે પાત્ર રહેશે:

(૩એ) સોસાયટીનો વ્યક્તિગત સભ્ય આવી સોસાયટીના સભ્ય તરીકે તેની નોંધણીની તારીખથી બે વર્ષના સમયગાળા માટે તે સોસાયટીની બાબતોમાં મતદાન કરવા માટે પાત્ર રહેશે નહીં.

(૪) (૧૧) ".

ફેડરલ સોસાયટી એક ચોક્કસ સહકારી સોસાયટી હોવાથી, તેની સમિતિઓની ચૂંટણી નિયમો દ્વારા સંચાલિત થાય છે. નિયમ ૪ નો સંબંધિત ભાગ નીચે મુજબ વાંચે છે:—

"જ.મતદારોની કામચલાઉ યાદી-(૧) જે વર્ષમાં સામાન્ય ચૂંટણી યોજાવાની છે તે વર્ષ માટે દરેક સમાજ દ્વારા મતદારોની કામચલાઉ યાદી તૈયાર કરવામાં આવશે.જે વર્ષમાં આવી ચૂંટણી થવાની હોય તે વર્ષની તરત જ પહેલાના વર્ષની ૩૦ જૂન પહેલાં નોંધણીની તારીખથી સભ્ય તરીકે ઓછામાં ઓછો બે વર્ષનો સમયગાળો પૂર્ણ કરનાર વ્યક્તિઓનો કામચલાઉ યાદીમાં સમાવેશ કરવામાં આવશે.જો પેટા-કાયદામાં વિવિધ મતવિસ્તારોની જોગવાઈ કરવામાં આવી હોય, તો મતદારોના નામ પેટા-કાયદામાં જણાવ્યા મુજબ મતવિસ્તારો મુજબ ગોઠવવામાં આવશે:

પરંતુ, જો કોઈ પણ સંજોગોમાં, મતદારોની કામચલાઉ યાદી તૈયાર કરવાની મુદત ૩૦ જૂનથી છ મહિનાની મુદત પછી પૂર્ણ થવાની હોય, તો કલેક્ટર, કલમ ૭૩ગ ની પેટા-કલમ (૧) ની કલમ (i), (v), (vi) અને (vii) માં ઉલ્લેખિત શ્રેણીઓની મંડળીઓના સંદર્ભમાં રજિસ્ટ્રાર સાથે પરામર્શ કરીને અને કલમ ૭૩ગ ની પેટા-કલમ (૧) માં ઉલ્લેખિત અન્ય શ્રેણીઓની મંડળીઓના સંદર્ભમાં જિલ્લા નાયબ રજિસ્ટ્રાર સાથે પરામર્શ કરીને, આદેશ દ્વારા, ૩૦ જૂનની તારીખ અને ત્યારબાદની તારીખોમાં ફેરફાર કરી શકશે અને આ નિયમોના હેતુ માટે સુધારેલી તારીખો નક્કી કરી શકશે.

કલમ ૨૭ વાંચવાથી જ સ્પષ્ટ થાય છે કે જે સોસાયટીએ પોતાના ભંડોળનો કોઈપણ ભાગ ફેડરલ સોસાયટીના શેરમાં રોકાણ કર્યો છે, તે સંઘીય સોસાયટીના મામલામાં પોતાના વતી મતદાન કરવા માટે તેના સભ્યોમાંથી એકની નિમણૂક કરી શકે છે.કાયદાની કલમ ૨૭ ની પેટા-કલમ (૩) ની જોગવાઈ પાત્રતાની શરત મૂકે છે જે એ છે કે ફેડરલ સોસાયટીનો કોઈપણ નવો સભ્ય તેના ભંડોળના કોઈપણ ભાગને આવી ફેડરલ સોસાયટીના શેરમાં રોકાણ કર્યાની તારીખથી ૩ વર્ષનો સમયગાળો પૂર્ણ થયા પછી જ ફેડરલ સોસાયટીના કામકાજમાં મતદાન કરવા માટે પાત્ર રહેશે.આપણે કાયદાની કલમ ૨૭ ની પેટા-કલમ (૩એ) પણ નોંધી શકીએ છીએ જે સમાજના વ્યક્તિગત સભ્ય સાથે સંબંધિત છે.તેમના કિસ્સામાં એવી જોગવાઈ છે કે તે આવી સોસાયટીના સભ્ય તરીકે નોંધણીની તારીખથી બે વર્ષ સુધી તે સોસાયટીના કામકાજમાં મતદાન કરવા માટે પાત્ર રહેશે નહીં.વિધાનસભાએ સભાનપણે પેટા-વિભાગો (૩) અને (૩એ) માં એવા શબ્દોનો ઉપયોગ કર્યો છે જે મહત્વના છે.પેટા-કલમ (૩) ની જોગવાઈમાં ૩ વર્ષનો સમયગાળો સોસાયટી દ્વારા તેના ભંડોળના કોઈપણ ભાગને ફેડરલ સોસાયટીના શેરમાં રોકાણ કરવાની તારીખથી ગણવામાં આવે છે, જ્યારે પેટા-કલમ (૩એ) માં જોગવાઈ છે કે ૨ વર્ષનો સમયગાળો એવી ફેડરલ સોસાયટીના સભ્ય તરીકે વ્યક્તિની નોંધણીની તારીખથી ગણવામાં આવશે.

કાયદાની કલમ ૨૭(૩) માં વપરાયેલા સાદા શબ્દને ધ્યાનમાં રાખીને, અપીલકર્તા સોસાયટીએ ૩૦/૧૨/૨૦૦૨ ના રોજ કોલ્હાપુર ડિસ્ટ્રિક્ટ સેન્ટ્રલ કોઓપરેટિવ બેંક લિમિટેડ પ્રતિવાદી નંબર ૨ ના શેરમાં પોતાનું ભંડોળ રોકાણ કર્યું હોવાથી, તે ૩૦/૧૨/૨૦૦૫ પછી ફેડરલ સોસાયટીની બાબતોમાં મતદાન કરવા માટે પાત્ર બની.અમને જાણ કરવામાં આવે છે કે અપીલકર્તા સોસાયટી દ્વારા રોકાણની તારીખ અને ફેડરલ સોસાયટીના સભ્ય તરીકે તેની નોંધણી સમાન છે, એટલે કે, ૩૦/૧૨/૨૦૦૨.તેથી, એપ્રિલ, ૨૦૦૬ માં, જ્યારે ચૂંટણી યોજાવાની હતી, ત્યારે એક્ટની કલમ ૨૭(૩) ની દ્રષ્ટિએ, અપીલકર્તા સોસાયટીને ૩૦/૧૨/૨૦૦૫ ના રોજ પ્રતિવાદી નંબર ૨ સોસાયટીના શેરમાં રોકાણની તારીખથી ૩ વર્ષનો સમયગાળો પૂર્ણ કર્યા પછી, ફેડરલ સોસાયટી-પ્રતિવાદી નંબર ૨ ના મામલામાં તેના વતી મતદાન કરવા માટે તેના સભ્યોમાંથી એકની નિમણૂક કરવાનો અધિકાર હતો.

જોકે, કલેક્ટર તેમજ ઉચ્ચ અદાલતે નિયમોના નિયમ ૪ પર આધાર રાખીને વિપરીત દ્રષ્ટિકોણ અપનાવ્યો છે.અમે પસાર નોટિસમાં કહી શકીએ કે કાયદાની કલમ ૨૭ (૩) માં વર્ષ ૨૦૦૦માં સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો જ્યારે નિયમોના નિયમ ૪માં વર્ષ ૧૯૭૧માં અને ત્યારબાદ ફરીથી ૧૮/૦૨/૨૦૦૨ પર સુધારો કરવામાં આવ્યો હતો.આમ, વર્ષ ૨૦૦૦માં જે કાયદામાં સુધારો

કરવામાં આવ્યો હતો અને જે નિયમો ૧૮/૦૨/૨૦૦૨ થી અમલમાં આવ્યા હતા તે હાથમાં રહેલા કેસને લાગુ પડે છે.

નિયમોના નિયમ ૪ માં મતદારોની કામચલાઉ ચાટી તૈયાર કરવાની જોગવાઈ છે.આપણે અવલોકન કરી શકીએ છીએ કે જ્યારે કાયદાની કલમ ૨૭ ફેડરલ સોસાયટીની બાબતોમાં મત આપવા માટે ફેડરલ સોસાયટીના નવા સભ્યની લાયકાતની શરત નક્કી કરે છે, ત્યારે નિયમોનો નિયમ ૪ માત્ર કામચલાઉ મતદાર ચાટી તૈયાર કરવા સાથે સંબંધિત છે.જે વર્ષમાં સામાન્ય ચૂંટણી યોજાવાની છે તે વર્ષ માટે દરેક ચોક્કસ સહકારી મંડળી દ્વારા કામચલાઉ ચાટી તૈયાર કરવી જરૂરી છે.નિયમ ૪ મુજબ, જે વ્યક્તિઓએ ચૂંટણી થવાની હોય તે વર્ષના તરત જ પહેલાના વર્ષના ૩૦ જૂન પહેલાં તેમની નોંધણીની તારીખથી સભ્ય તરીકે ઓછામાં ઓછો ૨ વર્ષનો સમયગાળો પૂર્ણ કર્યો હોય, તેમને ઉપરોક્ત કામચલાઉ ચાટીમાં સામેલ કરવામાં આવશે.પ્રશ્ન એ છે કે શું મતદારોની કામચલાઉ ચાટીમાં સમાવેશ કરવા માટે અપીલકર્તા સોસાયટીએ તેમાં નિર્ધારિત શરતો પૂરી કરી હતી, એટલે કે, ૩૦/૦૬/૨૦૦૫ ના રોજ આવી સોસાયટીના સભ્ય તરીકે તેણે ઓછામાં ઓછો ૨ વર્ષનો સમયગાળો પૂર્ણ કર્યો હતો, કારણ કે ચૂંટણી એપ્રિલ, ૨૦૦૬ માં યોજાવાની હતી.એ હકીકત અંગે કોઈ વિવાદ નથી કે અપીલકર્તા સોસાયટીની નોંધણી ૩૦/૧૨/૨૦૦૨ પર સભ્ય તરીકે કરવામાં આવી હતી, જે તારીખે તેણે પ્રતિવાદી નંબર ૨ ફેડરલ

સોસાયટીની રાજધાનીમાં તેનું ભંડોળ રોકાણ કર્યું હતું.તેથી, અમને એવું માનવા માટે કોઈ મુશ્કેલી નથી પડતી કે કામચલાઉ મતદાર યાદી તૈયાર કરવા સંબંધિત નિયમોના નિયમો ૪ ની દ્રષ્ટિએ, અપીલકર્તા સોસાયટીનું નામ કામચલાઉ યાદીમાં સામેલ કરવું જરૂરી હતું.આમ જોવામાં આવે તો, કાયદાની કલમ ૨૭ હેઠળ અપીલકર્તા સોસાયટી એપ્રિલ, ૨૦૦૬માં યોજનારી ચૂંટણીમાં મતદાન કરવા માટે પાત્ર હતી અને નિયમોના નિયમ ૪ અનુસાર તૈયાર કરવામાં આવનારી મતદારોની કામચલાઉ યાદીમાં સામેલ થવા માટે પણ પાત્ર હતી.તે કાનૂની અને વાસ્તવિક સ્થિતિ હોવાથી, અમે એપ્રિલ, ૨૦૦૬ માં યોજનારી ચૂંટણીમાં પોતાનો મત આપવા માટે અપીલકર્તા સોસાયટીના દાવાને નકારી કાઢવાનું કોઈ કારણ શોધી શકતા નથી.

આ અદાલતના વચગાળાના આદેશ દ્વારા અપીલકર્તા મંડળી તેમજ અન્ય સમાન સ્થિત મંડળીઓને તેમના મત આપવાની મંજૂરી આપવામાં આવી હતી, જેને અલગ સીલબંધ કવરમાં રાખવાની હતી અને આગામી આદેશો સુધી તેની ગણતરી કરવાની નહોતી.

મહારાષ્ટ્ર રાજ્ય તેમજ મધ્યસ્થી વતી હાજર રહેલા વિજ્ઞાન વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે નિયમ ૪ હેઠળ, જોકે તે અંગે કોઈ સ્પષ્ટ શબ્દો ન હતા, પરંતુ કાયદાની કલમ ૨૭ ની જોગવાઈઓના પ્રકાશમાં કામચલાઉ મતદાર યાદીમાં

સોસાયટીના નામનો સમાવેશ કરવાની લાયકાત ધ્યાનમાં લેવી જોઈએ. તેથી, એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે જ્યાં સુધી કોઈ સોસાયટી આવી ચૂંટણી યોજાવાની હોય તે વર્ષના તાત્કાલિક પહેલાના વર્ષના ૩૦મી જૂનના રોજ ઓછામાં ઓછા ૩ વર્ષના સમયગાળા માટે ચોક્કસ સોસાયટીનો સભ્ય ન હોય, ત્યાં સુધી તેનું નામ કામચલાઉ મતદારોની યાદીમાં સામેલ કરી શકાતું નથી. રજૂઆત સંપૂર્ણપણે ખોટી છે. નિયમોના નિયમ ૪ માં એવી જોગવાઈ કરવામાં આવી નથી કે મતદારોની કામચલાઉ યાદીમાં જેનું નામ સામેલ કરવાનું છે તે વ્યક્તિ તે હોવી જોઈએ જેણે ચૂંટણીના વર્ષના તરત પહેલાના વર્ષના ૩૦ જૂનના રોજ સભ્ય તરીકે ઓછામાં ઓછો ૩ વર્ષનો સમયગાળો પૂર્ણ કર્યો હોય. હકીકતમાં, નિયમ ૪ ના સ્પષ્ટ શબ્દો જણાવે છે કે તેણે ઓછામાં ઓછો ૨ વર્ષનો સમયગાળો પૂર્ણ કર્યો હોવો જોઈએ. પ્રતિવાદીઓ દ્વારા સૂચવવામાં આવેલી બાબતમાં નિયમ ૪ વાંચવું એ નિયમને પુનરાવર્તિત કરવા સમાન હશે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવી હતી કે નિયમ ૪ ને કલમ ૨૭ માં વાંચવું આવશ્યક છે અને તેથી કાયદો અને નિયમો વચ્ચે અસંગતતા હોઈ શકે છે. હકીકતમાં, જિલ્લા કલેક્ટર તેમજ ઉચ્ચ અદાલતે એવો મત વ્યક્ત કર્યો હતો કે જિલ્લા કલેક્ટર નિયમોનું પાલન કરવા માટે બંધાયેલા છે અને તેથી તેમણે અપીલકર્તા સોસાયટીના દાવાને નકારી કાઢ્યો છે. કાયદાની જોગવાઈઓ અને નિયમોનો કાળજીપૂર્વક વિચાર કરવાથી, કાયદાની કલમ ૨૭ અને નિયમોના નિયમ ૪ વચ્ચે કોઈ વિસંગતતા દેખાતી નથી. પ્રતિવાદીઓ દ્વારા દલીલ કરવામાં

આવી હતી તેમ જો કોઈ વિસંગતતા હોય તો પણ, કાયદો નિયમો પર પ્રભુત્વ ધરાવતો હોવો જોઈએ.

અપીલકર્તાએ ૨૦૦૫ (૨) ઓલ મહારાષ્ટ્ર રિપોર્ટ્સમાં નોંધાયેલા હાઈકોર્ટના ફુલ બેન્ચના નિર્ણય પર આધાર રાખ્યો હતો.૪૮૯. તેમાં કોઈ શંકા નથી કે ઉપરોક્ત નિર્ણય સૂચિત સોસાયટી સાથે સંબંધિત છે અને કોઈ ચોક્કસ સોસાયટી સાથે સંબંધિત નથી, અને તેથી, જિલ્લા કલેક્ટરે એવું માન્યું કે તે આ કેસની હકીકતોને લાગુ પડતું નથી.તકનીકી રીતે કહીએ તો, જિલ્લા કલેક્ટર સાચા હોઈ શકે છે, પરંતુ અપીલકર્તા દ્વારા જેના પર આધાર રાખવાની માંગ કરવામાં આવી હતી તે જોગવાઈઓની ભાષાની સમાનતાને ધ્યાનમાં રાખીને ઉપરોક્ત પૂર્ણ પીઠના નિર્ણયમાં નિર્ધારિત સિદ્ધાંત હતો.જોકે, પૂર્ણ બેન્ચના નિર્ણયને ધ્યાનમાં લેવો અમારા માટે જરૂરી નથી, કારણ કે કાયદાની કલમ ૨૭ અને નિયમોના નિયમ ૪ ના ફક્ત વાંચન પર, અમે સંતુષ્ટ છીએ કે અપીલકર્તા સોસાયટી કાયદાની કલમ ૨૭ (૩) હેઠળ મતદાન કરવા માટે લાયક છે અને તેનું નામ નિયમોના નિયમ ૪ અનુસાર તૈયાર કરાયેલ મતદારોની કામચલાઉ યાદીમાં પણ શામેલ હોવું આવશ્યક છે.

તેથી અમે આ અપીલને મંજૂરી આપીએ છીએ અને હાઈકોર્ટના વિવાદિત ચુકાદા અને આદેશને રદ કરીએ છીએ.આ કોર્ટના ૦૬/૦૨/૨૦૦૬ ના રોજ

આપેલા વચગાળાના આદેશ અનુસાર, ચૂંટણી યોજાઈ હતી અને અપીલકર્તા સોસાયટી અને તેના જેવી જ અન્ય સોસાયટીઓને મતદાન કરવાની પરવાનગી આપવામાં આવી હતી, પરંતુ તેમના મતો એક અલગ સીલબંધ કવરમાં રાખવામાં આવ્યા હતા અને આગામી આદેશો સુધી ગણતરી કરવામાં આવી ન હતી. ૩૧/૦૩/૨૦૦૬ ના અનુગામી આદેશ દ્વારા, અમે આગામી આદેશો સુધી મતની ગણતરી અને પરિણામની જાહેરાત પર પણ રોક લગાવી દીધી છે.

અમે આજે અપીલને મંજૂરી આપી છે તે હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને, અમે નિર્દેશ આપીએ છીએ કે અપીલકર્તા સોસાયટી દ્વારા અન્ય સમાન સ્થિત મંડળીઓ દ્વારા આપવામાં આવેલા મતની ગણતરી કરવામાં આવશે અને ચૂંટણીનું પરિણામ જાહેર કરવામાં આવશે.

ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ નથી.

એનજે

અપીલ માન્ય.

This judgment has been translated using AI Tool - SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.